

KURJER POZNAŃSKI

Abonament kwartalny na pocztę mk. 6 60 z odnośnym do domu mk. 7 02
Abonament kwartalny w Poznaniu w ekspedycji mk. 6 — z odnośnym do domu mk. 6 90
Ogłoszenia: 30 linijek od wiersza petylowego z dołączeniem 50% dodatku droższynowego.
Reklamy: 1 — mk. od wiersza petylowego z dołączeniem 50% dodatku droższynowego.

Nr. 72. | Poznań, czwartek dnia 27. marca 1919. | Rok XIV.

Poznań, dnia 16 marca 1919.

Rozważania zasadnicze.

W niedzielę ubiegłą Poznań stwierdził, że jest polskim. W ten sam dzień odbywały się w Berlinie manifestacyjne zebrania polityczne, na których przemawiali między innymi „przejście” nasi z obozu centrowego i socjalistycznego, jak Erzberger i Lüdemann; padły okrzyki, że Niemcy Poznania nie wydadzą, a po tych zebraniach obnoszono po mieście tablice z napisami „Poznań jest niemiecki”. Tak, Poznań jest niemiecki, bo przecież należało do tych powiatów względnie miast, w których na zasadzie sławnej ustawy o stowarzyszeniach i zebraniach z r. 1908. uchwalonej przez „demokratyczny” Parlament niemiecki, nie wolno było publicznie przemawiać po polsku. Mało co charakteryzuje tak dosadnie barbarzyństwo pruskie i zniechęca się nad innymi narodowościami, mającymi to nieszczęście, że znajdują się pod władzą pruską, jak właśnie uprzytomnienie sobie z jednej strony tej ogromnej przewagi polskiej w mieście naszym, stwierdzonej głosowaniem powszechnym, a z drugiej faktu, że tej przeważającej liczbie ludności, i to ludności tubylczej, zakazywano się posługiwać publicznie językiem ojczystym.

Pod wpływem „przebiegłych” sprawiedliwych Niemców rzymano w niedzielę po ulicach berlińskich „kresy wschodnie są niemieckie”. Taki jest nastrój w stosunku do innych narodowości, a w szczególności do polskiej, dzisiejszych rewolucyjnych Niemców. Nie darmo pisaliśmy stałe na długo jeszcze przed wojną, że Niemiec w stosunku do żywiołu polskiego był, jest i będzie zawsze jednakim. Takim był „ritter” średniowieczny, szerczący „kulturę chrześcijańską” a zarazem miszający ogniem i mieczem kraje techniczne, takim był Krzwick, przebiegający jedną ręką paciorki różańca a drugą niosący mord i pożogę w ziemi polskiej, takim samym był liberalny prusak z r. 1848., deklamujący o braterstwie ludów a łączący się jednocześnie z najczarniejszą reakcją ku zgębieniu rewolucji polskiej, takim był Niemiec „wolnościowy”, kierujący się w polityce jedynie „sprawiedliwością” a uchwalający kagańcowe ustawy wyjątkowe, podobnym był mu centrowiec, walczący o „wolność i prawo”, co mu jednak nie przeszkadzało wyprawiać istnych orgij bezprawia nawet po kościołach. Socjal-hakatywistów znaleźliśmy przed wojną, hakatywizm-rewolucjonistów mamy dziś. W „nowych Niemcach” przyszłości, czy republikańskich czy nawet bolszewickich, będziemy mieli to samo. Jak Niemiec w szyszaku krzwickim, jak Junkier pruski zmonokiem w oku, tak samo Niemiec w czapce frygijskiej będzie przeprowadzał ustawy antypolskie w imię tym razem — nie cesaryzmu zwyrodniałych Hohenzollernów — ale w imię nawracania Polaków na przekonania socjalistyczne. Taką jest nieodmienna logika stosunku sąsiedzkiego Niemców i Polaków, taką jest idea dziejowa niemiecka, skryzlowana w znanych: „Drang nach Osten”.

Póki temu parcu na wschód nie położyły tamy stanowiącej i radykalnej, nie będzie pokoju trwałego w Europie. Rozgraniczyć trzeba raz na zawsze bez kompromisów Niemców od Polaków. Co do tego wśród państw Koalicji nie zapanował śnać jeszcze jasny pogląd. Znane uchwały, dotyczące granic zachodnich Polski, są pod tym kątem widzenia niedostateczne, gdyż nie położyłyby kresu tej strasznej walce, trwającej od lat tysiąca. Ani pięć ziem, czy w Prusach Królewskich lub Książęcych, czy na Śląsku Górnym lub Środkim, gdzie Polacy ostali się dotychczas i mieszkają w zwartej masie, nie może pozostać pod władzą niemiecką. Jeśli to się nie stanie dziś, w chwili, kiedy narodom wymierzają ma się sprawiedliwość i wyzwolić je spod ucisku i niewoli, to ludność przekonana się niebawem, że nie wystarczy ogniska, z których iskry rozniecić mogą nowe pożary. — i ludność będzie pozatem świadkiem nowych gwałtów i bezprawia, wyrażających się w innych formach, ale oburzających tak samo sumienie ludzkie, jak oburzają wywłaszczenie i wogóle cały brutalny ucisk pruski, stosowany wobec nas.

To wszystko winni mieć na względzie ci mężowie stanu, którzy dziś rozgraniczają państwa polskie od Niemców i wahają się jeszcze, czy przylączyć do państwa polskiego, że lub owe części Polski, zamieszkałe przez Polaków w zwartych masach, jak np. Mazowsze pruskie lub Warmię.

Ale i my sami nie możemy zamykać oczu na istotny stan rzeczy. Jeszcze granic od zachodu nie mamy, jeszcze nie wiemy, czy wszystko, co z prawa i słuszności nam się należy, wchodzić będzie w skład państwa polskiego. Aż do ostatecznego uporządkowania tej sprawy stać musi w Warszawie i karnie straż polska nad Odrą, Wartą i Wisłą. Z takiego punktu widzenia wychodząc, stojmy na stanowisku, że trzymać się winniśmy chwilowo nadal tych zasad, które sprawiły, że w latach ucisku i niewoli ostaliśmy się zwycięsko wobec najbrutalniejszej potęgi świata, mimo tak wściekłych wysiłków jej wytępienia nas doszczętnie. Dla tych przyczyn — i tu wracamy do tego, z czego wyszliśmy w niniejszych wywodach — dążyliśmy wobec wyłorów do Rady niemieckiej w Poznaniu do tego, aby i tym razem jeszcze odbył te wybory, jak dotychczas zawsze, pod hasłem solidarności narodo-

we i. I nie zawiedliśmy się. Po przekonani jesteśmy, dlatego właśnie szczególnie wypadły te wybory, mimo wielu dla nas niekorzystnych okoliczności, tak pomyślnie. Solidarność i siłowa, w formach naszych dotychczasowych, nie jest i nie może być dla nas stałym dogmatem politycznym na dalszą przyszłość. Ale póki nie mamy jeszcze ustalonych naszych granic zachodnich, i póki równocześnie nasłany do nas żywioł niemiecki jest jeszcze dość liczącym i stosunkowo silnym, dopóty rozum i przeczność polityczna nakazuje nam nieodzownie, abyśmy trzymali się razem.

Taktyka solidarności może w tych czasach przejściowych pod wielu względami rozstrzągać o całej naszej przyszłości tu, na czasie jeszcze zagrożonych naszych kresach zachodnich.

Sejmowa komisja zagraniczna o stosunku Polski do kresów.

Sejmowa komisja zagraniczna przedstawiła nam w jednym z najbliższych posiedzeń następujące sprawozdanie:

Biorąc przez swych przedstawicieli udział w międzysyjskich naradach kongresu pokoju i oświadczywszy się przez nich za utworzeniem Związku narodów, Rzeczpospolita poddała tem samem wszelkie swe spory z sąsiednimi państwami i narodami o swe granice ostatecznemu rozstrzygnięciu kongresu pokoju.

Polska akcja wojskowa nie ma nigdzie na celu przesądzenia siłą oręża postanowień kongresu p. koju, ani wcielenia przemocą do Polski jakichkolwiek ziem wbrew woli ich ludności, lecz jedynie obronę przed obcimi najazdami. W pełnym zaufaniu wszakże, iż kongres pokoju, wymierzając dziejową sprawiedliwość Polsce, usunie e zbrodnie rozbiórki i przywróci Polsce prastare dzielnice polskie Śląska Górnego i Cieszyńskiego oraz Prus wschodnich, które mimo kilkusetletniego oderwania od macierzy, zachowały rdzenny polski charakter — komisja spraw zagranicznych stwierdza, iż rząd winien uczynić wszystko, ażeby zapewnić złączenie w jedną całość państwowych wszystkich ziem, na których ludność polska, już to liczebną siłą, już to wiekową pracą cywilizacyjną wycisnęła charakter polski.

Rząd winien dbać przytem usilnie, by nietylko miejscowa ludność polska, lecz również ludność białoruska i rusińska, mogła się swobodnie co do swego związku z Polską wypowiedzieć. Pomny zaś związków dobrowoli unji, która naród polski przez długie wieki łączyła z narodem litewskim i uznając prawo Litwinów po zorganizowaniu się we własne państwo, — rząd Rzeczypospolitej winien dotożyć wszelkich starań, aby ponownie ustalić dobrowolny związek obu narodów. Rzeczpospolita nie może wszakże uznać za reprezentację istotnej woli ludności ziem tych sówietów, narzuconych jej przez wojsko bolszewickie, nie mniej zabobrze od wojska dawnego caratu. To też komisja spraw zagranicznych uznała, że depesza sówietów litewskich i białoruskich z d. 17. lutego 1919 r. do odpowiedzi się nie nadawała i że rząd słusznie ją bez odpowiedzi pozostawił.

Najwyższy czas.

Przewrót bolszewicki na Węgrzech ma pierwszorzędne znaczenie międzynarodowe. Hr. Karolyi złożył władzę w ręce komunistów w chwili, gdy koalicja przystąpiła do ustalenia granic przyszłych Węgier, granic sprowadzających Węgry do rozmiarów znacznie mniejszych, bo mniej więcej jednej trzeciej dawnego terytorjum Królestwa. Konferencja paryska nałożyła nadto na Węgry obowiązek utworzenia wzdłuż granicy rumuńskiej strefy neutralnej, którą miały zająć wojska koalicyjne. Hr. Karolyi łącznie z politykami węgierskimi uznał żądania te za zbyt ciężkie i otworzył swym ustąpieniem drogę oporu przeciwko polityce koalicji żywiołom bolszewickim, które objawiały władzę, jako pierwszy akt proklamowały sojusz z bolszewicką Rosją. Wysłano depesze do Lenina zgłaszające akces do jego polityki, zwołuje się Rady robotników i żołnierzy jako dzierżycielki władzy publicznej na modłę rosyjską i niemiecką, zapowiada się rozdział warsztatów i gruntów w ręce proletariatu i proklamuje walkę z Ententą.

Jednym słowem zaraza bolszewicka opanowała nowe państwo sąsiadujące z Polską, obłąka obecnie z wszystkich stron ogniskami rozkładu i zamętu. Rola Polski jako obrońcy kultury zachodniej na wschodzie przed potopem barbarzyństwa i anarchji uwypukla się w całej pełni.

Czy jej sprosta? Czy wydobędzie ze siebie dosyć siły, aby się oprzeć naciskowi okalających ją wrogów?

Zapewne, zwraca się przewrót na Węgrzech w pierwszej linii przeciwko Czechom i Rumunom, zapewne będzie się Ententa musiała zdobyć na kroki natury militarnej na Węgrzech, jeśli nie chce doznać do podważenia swego „prestige” zwycięzców — ale cały ten zespół środków będzie paljatywą bezsilnej Polski, zdolnej do stawienia tamy groźącej całej Europie nawały bolszewickiej. A na to, by Polka była silą a trzeba jej dać odpowiednie granice, trzeba zaopatrzyć ją w broń i amunicję, przystać wojska polskie do kraju, trzeba zapewnić jej szybko wolny dostęp do morza w oparciu o własne wybrzeże jako najlepszą gwarancję łączności komunikacyjnej z zachodem.

Wypadki na Węgrzech stawiają koalicję przed koniecznością rychłych decyzji w sprawie stosunków na Wschodzie, jeśli nie mają pójść w niwecz owoce zwycięstwa. Pała bolszewicka na Węgrzech przychodzi do władzy w tej samej chwili, gdy opór Niemiec wobec żądań koalicji się wzmaga, gdy bolszewicka Rosja gotuje się do pochodu na zachód, na Polskę przedewszystkiem, w którym sojuszu z Berlinem. Sojusz niemiecko-rosyjsko-węgierski zarysowuje się coraz wyraźniej jako przeciwstawienie zwycięskim aliantom. Czas najwyższy, aby w Parwzu zdobyto się na czynny, szybki, wyraźny i skuteczny.

Położenie wojenne.

Komunikat Głównego Dowództwa w Poznaniu z dnia 26. marca 1919.

Grupa północna: Na całym odcinku inowrocławskim wieczorem ogień artylerji niemieckiej. Nocne ataki silniejszych oddziałów na Budziaki i Tupadły odparto ze znacznymi stratami dla nieprzyjaciela. Pod Rojewem i na froncie Milewo-Tarkowo-Krajkowo utarczki z silnymi patrolami niemieckimi oraz strzelanina z kulomiotów i karabinów.

Odparto patrole niemieckie atakujące most w Rudach i leśniczówkę w Sulaszewie na odcinku Gołańcz.

Między Guleczem a Roskiem ogień z kulomiotów i karabinów.

Grupa zachodnia: Odparto napady patroli niemieckich na Sępólno i Lomnice. Pod N. Dworem słaby ogień karabinowy. Zreszta spokój.

Odcinek Leszno: W nocy ostrzeliwała artylerja niemiecka okolice Borowej Karczyny (Heidekrug), Mierchaj i Janiszewo, Na Sówny i Wszkowę słaby ogień z kulomiotów.

Grupa południowa: Pod Młynkiem, Lębami i Rzednia utarczki z patrolami niemieckimi. Na Sulmierzcu, Kobylagórze i Dąbrowie ogień kulomiotów. Zreszta spokój. Szef sztabu.

Niemcy o rozejmie na froncie poznańskim. Berlin, 25. III. (Tel. iskr.) Pólsruzdowo donoszą, że w kołach rządowych w Berlinie panuje ogólne mniemanie co do tego, iż wskutek zerwania rokowań poznańskich nie nastąpi zupełne zerwanie rozejmu. Wymiana jeńców i zakładników pomiędzy Niemcami a Polakami trwa dalej. Główne dowództwo niemieckie wydało rozkaz zaprzestania zupełnego działalności artylerjijskiej na froncie polskim (poznańskim), ażeby móż „tym pewnie ustalić kiedy zerwanie rozejmu nastąpi.”

Tele telegram. Jak owo „zaprzestanie działalności artylerjijskiej” przez Niemców na froncie naszym w praktyce wygląda, dowodzi dzisiejszy komunikat Głównego Dowództwa, który kilkakrotnie mówi o ogniu artylerjijskiej nieprzyjacielskiej. Stara, obłudna taktyka pruska głosi się światu o zaprzestaniu działań, podczas gdy w rzeczywistości strzela się z armat w dalszym ciągu.

Wiadomości polityczne.

Owacje dla Ludendorffa.

Berliński „Vorwaerts” pod nagłówkiem: „Ludendorff każe sobie urządzać owacje”, pisze co następuje: Zebranie przerywano systematycznie nietylko bezsensownymi (bloedsinnige) wykrywkami, lecz demonstrowano na ulicach za pomocą okrzyków wznoszonych na cześć cesarza (!!) i sztandarów białoczerwono-czarnych. Punkt kulminacyjny osiągnęła demonstracja przez owacje urządzone Ludendorffowi, który „zupełnie przypadkiem” znalazł się w pobliżu ambasady angielskiej i z wielką tylko trudnością zdolał się owacjom uchylić.

Protesty Gdańskie.

Poza Berlinem urządzono również demonstracje po innych miastach, a szczególnie w Gdańsku. Według gazet niemieckich brało udział w demonstracji gdańskiej około 60 tysięcy osób. Uchwalono rezolucję domagającą się pozostawienia Gdańska jako miasta, które „z Polską nigdy nie miało nic wspólnego” przy państwie pruskiem. Naczelny prezes Prus Królewskich Jagow, nadesłał wicewi obradującemu w „Artushofie” swoje pozdrowienie, żaręczając, że pozostanie na swoim stanowisku jako naczelny prezes tak długo, dopóty losy narodowe Prus nie zostaną rozstrzygnięte.

Uchwaloną rezolucję wręczył nadjurymistrz Gdańska Sahm, kierownikowi amerykańskiej komisji żywnościowej dla Polski majorowi Webbowi.

Socjaliści a sprawa Gdańska.

Socjaliści większości, którzy w demonstracjach na równi z konserwatystami i hakatystami brali udział, uchwalili rezolucję, w której między innymi podnoszą, że „robotnik niemiecki do Polski przynależać nie pragnie a raczej chce pozostać niemieckim, ponieważ pewniej się czuje w Niemczech pod rządami rewolucyjnymi (!!) niż w państwie polskim.

Tak więc i socjaliści sankcjonują gwałt i zabunek spełniony ogień przez samodzielną

pruskich na Polce. Niemiec pozostanie Niemcem — hakatysta, choćby niewiadomo jaką skórą się przyoblekł!

Zo świata.

Nowy olbrzym morski.

London (Pat.) W warsztatach okrętowych na rzece Clyde wykonano jest obecnie największy okręt wojenny świata, krążownik liniowy „Hood”. Nowy ten olbrzym ma być długości 270 mtr., szybkość zaś jego normalna wynosić będzie 32 węzły zwiekszona jednak być może do 35 węzłów. Szczegóły budowy tego trzciniane były dotychczas w tajemnicy, teraz wszakże władze angielskie już ich nie ukrywają. Krążownik zabezpieczony będzie od uderzenia torped elastycznym pasem na zewnętrz, tudzież ochronnymi ścianami stalowymi wewnątrz okrętu.

Sprawy społeczne i gospodarcze.

Do kolejarzy. Przed mniejwięcej dwoma miesiącami nawoływano do organizacji kolejarzy. Nie wszystkie jednak miejscowości zastosowały się do tego. Czy myślał kolejarz, że to „samo się zrobi”, lub że inni za nich pracować będą? My w Wielkopolsce szczególnie musimy tem się zająć, bo na nas są zwrócone oczy całej Polski. My mamy stawić czoło tym, którzy podstawią nogę powstającemu państwu polskiemu, tym, którzy patrzą w stronę Berlina i Piotro-rodu. Nie chodzi im o podniesienie kolejniactwa polskiego ani o polepszenie bytu kolejarza polskiego. — Chodzi im tylko o to, by przy pomocy kolejniactwa osiągnąć własne cele partyjne międzynarodowe, a temsamem podkopać byt państwa polskiego. Srytnie wybrali sobie dla swych celów niszczycielskich kolejniactwo, wiedząc dobrze, że bez sorawieni funkcjonujących koleji niemożliwa jest prawidłowa arowizacja kraju, up-ada handel i przemysł i nie można przetrwać wojsk na naszę zewsząd zagrożone granice, które stana wówczas otworem dla zbolszewizowanych wrogich nam żywiołów. Mamy to uczucie, że centralna organizacja kolejarzy w Warszawie nie zupełnie świadoma jest groźącego nam z tej strony niebezpieczeństwa i nie dosyć energicznie przeciwdziała wchrażącym na rzecz bolszewizmu żywiołom wśród kolejarzy, co wywołuje żywy odruch i opozycję narodowo usposobioną większości kolejarzy.

Wobec takiego stanu rzeczy musimy my w Wielkopolsce w najkrótszym czasie się zorganizować. A zatem w miejscowościach, gdzie się jeszcze nie zawiązało Koło miejscowe (filja) kolejarzy, należy to uczynić jak najszybciej. Jest to konieczne, ponieważ w niedzielę, dnia 6. kwietnia odbędzie się w Poznaniu zebranie delegatów wszystkich Kół miejscowych, na którym wybierze się delegatów do Warszawy, celem wspólnego ustanowienia statutu zawodowego Zjednoczenia kolejarzy na całą Polskę. Jak widzimy, sprawa jest bardzo ważna i bardzo nagła. Należy zatem w miejscowościach, gdzie jeszcze Koła miejscowe (filji) niema, natychmiast się zebrać i zaraz na pierwszym zebraniu delegata względnie zastępcę na dzień 6. kwietnia do Poznania wybrać. W każdej miejscowości musi więc być Koło miejscowe. Wszystkie Koła muszą już 6-go kwietnia być w Poznaniu reprezentowane, aby wybrani z osódr ich grona delegaci do Warszawy byli w istocie przedstawicielami wszystkich naszych kolejarzy. A brnąć nas w Warszawie nie może. Pamiętajmy o przystoju francuskim: „Nieobecni nigdy racji nie mają”. W krótkim czasie nastąpi połączenie w jeden wspólny Związek kolejarzy, a więc starajmy się, byśmy przy jego ustanowieniu należny nam głos mieli.

Bracia kolejarze w imię Boże do pracy! bo w maju nastąpi połączenie.

Kolejarz.

W sprawie aktualnej.

dotyczącej pracy w towarzystwach naszych, odbieramy z tych kół korespondencje następującej treści:

Przynależenie do jakiegokolwiek organizacji lub towarzystwa, nie jest jeszcze wypełnieniem obowiązku, trzeba bowiem dla dobra tej organizacji lub tow. pracować. Praca tylko wypełnić można zupełnie obowiązek jako członka, jako obywatela, jako Polak. Niestety wielka liczba członków obowiązków tych do dziś jeszcze należycie nie pojmują. Za czasów panowania krzwickiego nie mogliśmy należycie pracować w organizacjach, to też miało się wytłumaczenie dla wielu. Dziś tłumaczenia takiego nie znamy, mamy bowiem wolną, niepodległą Polskę — wolno nam swobodnie pracować a przedewszystkiem osiągnęliśmy to, a czem od maleństwa marzyliśmy tj. aby swobodnie mówić, czytać, pisać i śpiewać po polsku. Nie pragnę się rozwodzić o wszystkim, lecz wspomnę tylko o śpiewie polskim. Śpiewajmy w sobie wszystko: zabawę, naukę, weśesołość i zadowolenie.

W Poznaniu posiadamy wiele kół śpiewackich z tych jest najstarszym i największym Koło Śpiewackie Polskie. Liczy bowiem przeszło 400 członków. Ucierpialo Koło również jak inne towarzystwa wskutek wojny i nie mogło tak pracować jak wskazywały na to szczególne chęci, ale obecnie otwiera się pole popisu dla wszystkich śpiewaków i śpiewaczek, nawet dla tych, którzy są zapisani jako „czynn” członkowie, a dotychczas ani na jednej lekcji śpiewu nie byli. Teraz ma bowiem społeczeństwo prawo żądać koncertów i to swolskich — mamy bowiem dużo cudnych pieśni, których wskutek dawnych zakazów pruskich wcale nie znamy. Przez urządzenie koncertów je poznać możemy. Koło Śpiewackie mimo trudnych warunków szereg poważnych koncertów, przysługując się tem zawsze dla dobrej sprawy. Wspomnieć tylko można o ostatnim koncercie

z J. Kilińskiego, z którego to czysty dochód przeszło mk. 800 przeszedł na wojsko polskie.

W dniu 4. maja przypada rocznica wielkiego kompozytora Stanisława Moniuszki, w tym dniu przypada również rocznica Kola Spiewarskiego. Kolo Spiewackie uczył wielkiego mistrza ten, ze rano odprawi się msza św., na której odpiewana zostanie msza kompozycji naszego wieszcza. Po południu urządził Kolo wielki koncert. Do wykonania utworów Moniuszki potrzebna atoli silnego chóru, to też sprowadzimy się, że członkowie pojmą należycie swój obowiązek i przychodząc będą licząc i punktualnie na lekcje śpiewu.

W dniu 19 czerwca przypada oktawa Polego Ciała tam również silny chór stanął po winien.

Jest to tylko część prac, które czekają na was druhowi i druhowie, zatem nie zwlekajcie do jutra, lecz już dziś rozpoczynajcie swą działalność, chodząc licząc na lekcje śpiewu, wy mówków nie ma! Każdy może śpiewać, a ten, kto jeszcze do Kola nie należy, niechaj się zapisze jak najwcześniej. Cześć pieśni!

Str.

Wynik wyborów do Rad miejskich w Księżwierzynie.

Kostrzyn.

Wybory do Rady miejskiej odbyły się tutaj 24. bm. Wybrano 8 Polaków i po raz pierwszy 1 Niemca.

W Trzemesznie

oddano głosów ogółem 2081, z tego na listę polską 1852, na niemiecką 229. Na ogólną liczbę 12 radnych wybrano 11 Polaków i 1 Niemca. Dotychczasowy skład Rady miejskiej wynosił 3 Polaków a 9 Niemców.

W Sierakowie

wybrano 8 Polaków i 4 Niemców. Dotąd zasiadało w Radzie miejskiej tylko 2 Polaków i 10 Niemców.

W Szamotułach

przeprowadziliśmy na 12 radnych 9 Polaków, przeciwnicy 3 swoich. Naszych głosowało 93 procent, Niemców i żydów 85 procent.

W Czempnie

oddano głosów polskich 874, niemiecko-żydowskich 204. Wybrano 10 Polaków, 2 Niemców. Dotychczas zasiadało 8 Polaków, 2 Niemców i 2 żydów.

We Wronkach

przyniosły nam wybory świetne zwycięstwo. Na listę polską padło 1176 głosów, na niemiecko-żydowską 439. Wybranych jest 9 Polaków i 3 Niemców. Żydzi, posiadający dotychczas większość w Radzie miejskiej, nie uzyskali ani jednego radnego.

Krzywiń.

Pięciorpmiońki kowry system wyborczy na podstawie którego dokonowały się tym razem po raz pierwszy wybory do Rad miejskich, rozproszyl ludne i fałszywe twierdzenia o rzekomej przewadze żywiołu niemieckiego u nas. Z drugiej jednak strony przyniosł on i Niemcom pewna korzyść, a mianowicie tam, gdzie dotąd w Radzie miejskiej nie zasiadał żaden Niemiec. Tak przedstawia się rzecz na przykład w Krzywińcu, gdzie dotychczas Radla miejska składała się z samych Polaków. Tym razem wybrano 5 Polaków i 1 Niemca. Oddano głosów ogółem 883, z tego 751 polskich i 132 niemiecko-żydowskich. Wybór Niemca tłumaczy się jednak głównie tem, że w liście wyborczej nie była zapisanych około 100 wyborców polskich, pozatem nie głosowało 40 żołnierzy Polaków.

Wiadomości miejscowe i potoczne

OSOBISTE.

— * Dr. Bolesław Marchlewski, redaktor pisma naszego, wyjechał w poniedziałek w sprawach politycznych na czas dłuższy do Paryża drogą na Warszawę.
— * Egzamin, Pan Tadeusz Felicki z Poznania złożył w Brunśniku egzamin państwowy aptekarski.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

— * Pozdrowienie Poznańczyków zpod Lwowa. Artylerzyści 1. dywizjonu 1. pułku lekkiej artylerji z Poznania przesyłają zpod Lwowa serdeczne pozdrowienie i donoszą, że im się dobrze wiedzie. Przy tej sposobności dziękują jaknajserdeczniej Gospodzie żołnierskiej za podarki w dniu wyjazdu oraz obywatelstwu Jarocina i Ostrowa za gorące serdeczne przyjęcie i ugoszczenie podczas przejazdu.

Pozdrowienie powyższe przywiózł osobiste kurjer, który wraca pod Lwów w niedzielę 30. bm. i chętnie zabierze listy dla towarzyszy swego pułku. Uprasza się interesowanych składac listy w Gospodzie żołnierskiej przy ul. Ryckiej 33.

— * Warszawski Teatr Mosaiczka występuje jutro w czwartek z premierą. Dana będzie świetna rewia w 2 częściach C. Danielewskiego „Od Warszawy do Berlina” i melodijna operetka J. Gilberta „Stan obłędni”. Program ten grany będzie tylko przez tydzień. W niedzielę po południu „Warszawka i Krakusik”.

— * Ugoda w zawodzie drukarskim. W Poznaniu zanosilo się na bezrobocie drukarzy, którzy domagali się ponownego znacniejszego podwyższenia zarobków. Po kilkudniowych pertraktacjach doszło jednak do ugody.

— * Kółko homilijne. Zebranie Kółka odbywacie się w czwartek 27. bm. o godz. trzy kwadranse na 5. w mieszkaniu ks. Czeszewskiego przy tumie. Na porządku obrad: Wykład ks. Kubika i ks. Durzyńskiego. O liczny udział członków i kleryków uprasza Zarząd.

— * Tow. Przyjaciół Nauk przy ulicy Wiktorji nabyło 2 rysunki historyczne z p. Paulina Gardzielewskiego.

— * Poranek muzyczny urządził po raz pierwszy w Poznaniu Komitet T. C. L. na rzecz

nowo założonej Biblioteki im. Bolesława Prusa na Chwaliszewie. Współudział w koncercie przyrzekli artyści warszawscy p. Henryk Melcer i Anna Seidlerówna, śpiewaczka estradowa, o której pisze „Kurjer Polski”:

„Panna Seidlerówna czaruje wybitnym talentem piosnarskim. Wrażliwa i nawiąskota muzyka jest duszą i młodzieńczej artystki, słyszny głos o brzmieniu smyczkowej altówki, lub nawet chwilami Viola d'amore, impasowna, głębsza, dziewicza uczuciowość i zdolność czytania treści muzycznej między wierszami, oto szereg zalet nadających nieuchwytne urok jej interpretacji. Przymet skala talentu panny Seidlerówny jest obszerna; nad wiek umie ona odeczuć momenty treści nawet dramatycznej”.

— * Popis publiczny uczenie wyższej szkoły śpiewu p. Heleny Dutkiewiczówny w Poznaniu odbędzie się w przyszły poniedziałek 31. bm. o godzinie pół do 8 wieczorem na starej sali Poznań.

— * Nabycia w składzie cygar p. Wieklińskiego w Bazarze i wieczorem przy kasie.

— * Tyczw niemieckich pożyczek wojennych. Naddrukacja pocztu w Poznaniu prosi nas o zaznaczenie, że płatne kuponu niemieckich pożyczek wojennych zamieniają pocztu już z dniami 21. każdego miesiąca, poprzedzającego dzień płatności.

— * Regulamin kursów dla nauczycielek szkół średnich żeńskich, tudzież Regulamin kursów dla nauczycieli wzgl. nauczycielek szkół ludowych, ustalone przez Komisariat N. R. L. ogłoszono w „Tygodniku Urzędowym”.

— * Na cel dobroczynny. W przyszłą niedzielę 30. bm. odbędzie się w sali Domu Królowej Jadwigi przedstawienie na cele Konferencji św. Wincentego a Paulo parafji archikałedralnej. Odegrana będzie ciesząca się zawsze wielkim uznaniem i powodzeniem „Gwiazda Sverji”, dramat w 4 aktach. Początek punktualnie o godz. 7. Biletów w cenie 4, 3, 2 i 1 marce nabyć można wcześniej w składzie cygar p. Wieklińskiego w Bazarze, u pań Konferencji i wiecz. przy kasie. O liczny udział ze względu na cel dobroczynny uprasza Zarząd.

— * W sprawie jeńców. W korespondencji pomiędzy jeńcami i internowanymi Polakami, a ich rodzinami pośredniczy także Towarzystwo Karwatywne w Berlinie. Wszelkie korespondencje kierować należy do Liura: Berlin O. 27, Holzmarktstr. 10.

— * Ujście złodziei. Przez uwagę jednego ze stróżów Poznańskiego Tow. strażnicy i zamknięcia domów przewleczono w nocy z poniedziałku na wtorek złodziei, którzy zakradli się do składu firmy Hermann i Froitzheim przy ul. Berlińskiej.

— * Kurs higieny dla nauczycieli i nauczycielek ludowych. W porozumieniu z komisją szkolną w zeszło Towarzystwo higieniczne w czasie od 10. do 17. marca kurs higieny dla nauczycieli i nauczycielek ludowych. (Niestety obszerna sala wykładowa okazała się za szczupłą, aby pomieścić mogła wszystkich uczestników). Higiena ciała i higiena ducha dziecka polskiego w pruskiej szkole dużo ucierpiała. Dziecko polskie ani pod względem fizycznym, j. ko też pod względem duchowym dodatnio rozwijać się nie mogło, a polegało to mianowicie na tem, że pomiędzy domem polskim a szkołą najmniejszej łączności nie było. Polska szkoła te braki usunąć musi. Tematem wszystkich panów prelegentów była higiena w przyszłej szkole polskiej, dając zarazem obszerny pogląd na poszczególne choroby zakaźne, ich rozpowszechnienie się przez system szkolny. Obszernie omawiano czynności lekarzy szkolnych, ich współpracę z nauczycielem i z domem rodzicielskim. Wszyscy prelegenci kładli nacisk na to, aby dla najmłodszych dzieci brać tylko starszych, doświadczonych pedagogów. (Nauczycielstwo polskie zaczerpnęło z prelekcji dużo rzetelnej i pozytywnej wiedzy). Cykl wykładów skończył p. dr. Szuman. Następnie w podniosłych słowach prezes Towarzystwa higienicznego p. dr. Zakrzewski podziękował słuchaczom za tak pilne uczęszczanie na prelekcje, zakończył rzutem oka w przyszłość, odpowiadając na pytanie, jaka będzie przyszła szkoła polska pod względem zastosowań wszelkich wymagań higieny. W imieniu uczestników kursów zabrał głos sekretarz Związku Dzielnicowego p. Jankowski i w dłuższym, nader patriotycznym p. mówieniu podziękował panu Prezesowi, oraz wszystkim panom prelegentom, również panu dyrektorowi kolegium szkolnego za ich prace około urządzania i przeprowadzenia kursu.

KRONIKA PROWINCJONALNA.

— * Oborniki. (Nie zwykła uroczystość.) Miasteczko nasze doznało w niedzielę wielkiego zaszczycia. Przybył do niego generał Dowbór-Muśnicki, aby w taskawości swej podawać do chrztu siódnego syna bardzo zacnego robotnika Antoniego Górnego. Przyjazd był zapowiadziany na godzinę 11. O oznaczonym czasie zbliżył się automobil z dostojnym gościem do wielkiego mostu, gdzie skauci czekali i kabrylotem i poprosiwszy generała, aby rzucił się do niego przesiadł, zaciągnęli go raźnie przed komendanturę. Od niej aż do kościoła tworzyła szpalet Straż Ludowa, którą dowódca wojsk naszych pozdrowił serdecznym „Czołem”; przeszedszy z komendantem frontu Straży, zbliżył się do głównej bramy, prowadzącej do kościoła, gdzie ustawilo się grono dziewczynk w krakowskich strojach, z których jedna powitała generała słosownym wierszykiem.

Generał wzruszony uściskał serdecznie dziewczynkę i udał się do kościoła, gdzie się odbył chrzest chłopca, któremu dano imię ojc. chrzestnego Józef. Po dokonanej ceremonji zwiędził nasz prezacyjny gość „Ognisko” jakie staraniem pań tutejszego Czerwonego Krzyża założono dla żołnierzy, po południu poświęconem był miezlo. Tam powitali generała przewodniczka Czerwonego Krzyża pani Jordana i pan radca Stefanowicz w ciepłych i serdecznych słowach, na które pan general odpowiedział zyczeniem, aby podwładnych jego żołnierzy nie pieszczono, bo oni mają się za-

harlować do trudów stanu swego. Opuszczywszy „Ognisko” przyszedł pan general na rynek do członków Straży Ludowej, wskazując im na ich odpowiedzialne stanowisko i na obowiązki, jakie mają wobec społeczeństwa i dobra współobywateli swoich, poczem zwiędził składnicę broni, a wsiadłszy do automobilu, pojechał do szpitalnego lazaretu, gdzie jest jeszcze dwóch ranionych z polowców zpod Rudzyna i Czarnkowa. Z lazaretu powrócił pan general na prośbę, skąd, posilwszy się skromnie śniadaniem, o godzinie 1 odjechał na front do Rudzyna.

Wszystkich zachwycała nadzwyczajną popularność i uprzejmość wysokiego gościa tak, że wszystkich serca do niego przylgnęły i biją dlań serdecznie miłoscia i zoracem przywiązaniem. Niech mu Bóg błogosławi w długie, długie lata.

RUCH W TOWARZYSTWACH.

— Klub Wioślarski. Walne roczne zebranie w piątek 28. bm. na salce Królowej Jadwigi.

— Stow. Techników — Wydział Mechaników. Posiedzenia odbywać się będą oddat w każdą pierwszą środę miesiąca, o godzinie 6. w lokalu Wydziału przy ulicy Bismarka nr. 8-9. Przyszłe posiedzenie w środę 1. kwietnia.

— Miesięczne zebranie Wydziału mianictwa i melioracji Stow. Techników w Pozn. w sobotę 29. bm. o godz. 6 na salce Muzeum im. Mielżyńskich.

Niemcy urządzają powizechny pobór na G. Śląsku. Na całym Górnym Śląsku porozlepiano w urzędach gminnych plakaty z wezwaniem, iż wszyscy mężczyźni we wieku od 17 do 45 lat mają się w przeciągu 5 dni zapisać do listy wojskowej (Stammrolle). Zaniepokojenie ludności ogromne.

Zniszczenie Panoramą Racławicką. Ze Lwowa nadeszła wiadomość, że jeden z granatów ukraińskich trafił w budynek, znajdujący się na placu Powstawowym, a mieszający w sobie panoramę racławicką, dzieło Kossaka i Styki. Pocisk przebił grubą ścianę budynku, a następnie przebił obraz w tem miejscu, na którym twórcy uwiecznili szarżę kawalerji narodowej.

Również Pałac sztuki na placu Powstawowym został niemal zupełnie zdemolowany skutkiem nieustannego ostrzeliwania przez wojska ukraińskie.

Gen. Rozwadowski. Dzienniki lwowskie z racji ustąpienia gen. Rozwadowskiego, który jak podaje „Gaz. Lwowska” powołany został na szefa misji wojskowej i politycznej w Paryżu, podnoszą zasługi generała jako komendanta i wyrażają mu gorące podziękowanie, że w tak trudnych warunkach zdołał Lwów obronić.

Aresztowania na G. Śląsku nie ustaia.

Rozruchy spartakusów i strajk na Górnym Śląsku ustały. Rząd niemiecki pod pretekstem aresztowania spartakusów aresztuje Polaków. I tak:

W Radzionkowie, w powiecie tarnogórskim, aresztowano 14 chłopców 16—17-letnich, odstawiono ich do więzienia w Bytomiu, gdzie ich bito rozgami drucianemi.

Chłopcy ci w zaburzeniach nie brali żadnego udziału. — W Katowicach aresztował Grenzschutz p. Biniszkiewicza, należącego do Zarządu Polskiej Partji Socjalistycznej. — W Bytomiu aresztowano w niedzielę, dnia 16. bm. p. Wize z Poznania, a w poniedziałek, dnia 17. bm. p. Jesionka z Poznania. Lampnera ze Zabrza i Paczyńskiego z Bismark-huty. Prowadzono ich jako zbrodniarzy na policja, gdzie przeleżeć musieli noc całą na desce w brudnej i splugawionej norze. Po przesłuchaniu i spisaniu protokołu wypuszczono wszystkich na wolność.

Co rzad niemiecki chce osiągnąć przez aresztowanie spokojnych obywateli, którzy ludność polską uspokajają, by cierpliwie odczekala wyroku koalicji co do przynależności Górnego Śląska do Polski — trudno dociec. Jedno jest pewne, że lud górnośląski jest temi masowemi aresztowaniami do najwyższego stopnia zdenerwowany, gdyż nie wie, co dalej będzie.

Ostatnie wiadomości.

Buńczuczny Erzberger o ambasadorze Noulens'ie.

Berlin. (PAT.) Minister Erzberger przyjął w poniedziałek na posłuchaniu redaktora „Deutsche Allgemeine Zeitung” i omawiał z nim sprawę Polski oraz stanowisko, jakie ambasador Noulens zajął podczas rokowań poznańskich.

Mowa Noulensa, mówił Erzberger, wygłoszona tuż przed wyjazdem jego z Poznania świadczy najlepiej, że rokowania poznańskie należało przerwać. Mowa ta tchnie duchem nieprzejednania z Niemcami, żeby nie powiedziec duchem nienawiści nawet. Jest ona pozatem dowodem, że Noulens i stojące poza nim kółka nie są zdolne do bezpartyjnego sądu. Z tego powodu też nie mogłem zgodzić się na powierzenie Noulensowi i aliantom pod żadnym warunkiem prezury komisji parytecznej. Prezes taki nie będąc sędzią, lecz partyjnym stronnikiem, zawyrokowałby zawsze przeciwko Niemcom.

Erzberger zbijał następnie dowodzenia Noulensa, jakoby Niemcy tyraniizowali Polaków i popychali do rozpaczliwych kroków. Przytaczając zmyślone fakty dowodził Erzberger, że dzieje się wręcz przeciwnie i że godzić się może z Noulensem jedynie co do wyrażonego w mowie jego zdania a mianowicie „rozejm trwa nadal”. Przechodząc do omówienia wypadków na froncie niemiecko-polskim spycha Erzberger winę na Polaków,

że dzień w dzień lamia warunki rozejmu i zaczepiają Niemców. Jeżeli Noulens grozi ostrzeżeniem warunkami, mówił pod koniec Erzberger, to Niemcy mogą z całym spokojem odczekać, czy poza fanatyzmem Noulensem stoi reszta Ententy. Na Noulensa spada główna odpowiedzialność za następstwa, jakie muszą wyniknąć z jego podszucuwaającej i podniecającej umysły mowy. Już powitalna mowa jego była wielką wielkim nietakiem wobec Niemiec tem bardziej, że wygłoszona została na ziemi niemieckiej. Naród niemiecki nie da się przez to zwieść ze swej prawej drogi.

Komunikat sztabu generalnego z dn. 25. III. 19.

Warszawa. (Pat.) Galiacja Wschodnia: Grupa Iwaszkiewicz: Pod Lwowem staba działająca artylerji. Na północ od Dobrosłana i Stodolek wyparto przednie strażnie przysięgaciel. Bateria nieprysięgacielka ostrzeliwała Henryków i Idenau. Oddział pułkownika Minkiewicza zajął Jarów Starv. Patrole nasze posunęły się na wschód od Jaworowa. Atak nieprysięgacielki na Bustaweczko i Czyżki udaremniono. Pod Rawą ruską ożywiona działalność wywiadowca.

Wolyn: Grupa generała Rydza Smigłego Na południe od Włodzimierza Wołyńskiego u-tarczki patroli.

Litwa i Białoruś: Grupa generała Listowskiego: Na wschód od Logiczna działalność wywiadowca.

Grupa generała Szeptyckiego: Ułani 10. pułku stoczyli walkę pod Zaturjen kolo Kroszyna z większym oddziałem bolszewickiej kawalerji i rozbruli go.

W zastępstwie szefa sztabu: Haller, pułkownik.

Sprawa przewozu armji Hallera.

Paryż. (Pat. — Havas.) Rada dzieścięca rozważała podobno wczoraj sprawę przewozu dywizji Hallera przez Królewiec (?) „Petit Journal” domaga się najrychlejszego (rapide), przewozu tych wojsk, bo należy przypuszczać, że bolszewicy węgierscy będą próbowali połączyć się z Ukraińcami u bram Lwowa. Przeszczą dalej przed przesadną oceną położenia na Węgrzech i przed wszelkim pesymizmem w tym względzie. Przedstawiciele różnych krajów sąsiadujących z Węgrami mieli wywiady z dziennikarzami. Wszyscy podnoszą konieczność wzmożenia barjeri zagrożone, przez szantaż węgierski, oparty na porozumieniu między Budapesztem a Berlinem i Moskwą. „Daily Mail” donosi, że w Budapeszcie wybuchły niepokoje w ciągu których użyto broni palnej na ulicach. Monitory Dunajowe odplynęły z Dolnego Dunaju dla ochrony interesów Ententy. Zdaje się, że wszyscy obywatele przebywający w Budapeszcie są bezpieczni.

Temps o wypadkach na Węgrzech.

Paryż. (Pat.) Pisząc o wypadkach na Węgrzech zarnacza „Temps”, że w Europie środkowej i Wschodniej położenie Ententy staje się poważne, a może nawet krytyczne. Przeciwnicy Ententy mają przed oczyma przykład wysuwający pokusy a może nawet nadzieje. Bułgaria i Niemcy austriacy są przygotowani do narodowego bolszewizmu. W Niemczech położenie rządu jest niepewne. Hrabia Brockdorff-Rantzau wysłał Kauckiego do Moskwy. Takie rozmoowy są bardzo niebezpieczne, jak tego dowodzi przykład Joffego w Berlinie. Ententa musi się spodziewać, że znajdzie się wobec chaosu, którego rozmiar i trwa nie nie dadzą się obliczyć. Nasze rozwiązanie staje się koniecznem. Należy rozwiązać kilka postawionych zagadnień i porozumieć się w sprawie polityki, która umożliwiłaby ograniczenie i stopniowe opowanie chaosu. Należy ustalić granice Niemiec, rozstrzygnąć zadania Włoch i Belgji, pogodzić rewindykacje terytorjalne czeskie, polskie, południowo-słowiańskie i rumuńskie, oraz stworzyć związek narodowy. Jeżeli Niemcy odmówią podpisu, wy-starczy podpis Ententy. Jednym z pierwszych warunków musi być odpowiednia polityka w Rosji, gdzie chaos musi być stłumiony przy współudziale wyłącznie rosyjskiem.

Z rad najwyższej Ententy.

Paryż. (Pat.) Rada najwyższa ententy ustaliła przyszły zarząd nieprysięgacielki kabli podmorskich i przyjęła wniosek, dotyczący władz rozstrzygającej komisji cieszyńskiej. Komisja gospodarza konferencji pokojowej zatuliła ostatecznie sprawę wydania niemieckiej floty handlowej i sprawę aprowizacji Niemiec.

Niemcy wypierają się walki przeciwko bolszewikom.

Berlin. (Pat.) Rosyjski komisarz dla spraw zagranicznych Czvercin wysłał do węgierskiego ministra spraw zagran. telegram iskrowy, w którym zawiadamia go o niebezpieczeństwie, jakie zagraża wojskom sowieckim ze strony wojsk niemieckich i wojsk polskich. Biuro Wolffa przytaczając telegram ten w całym jego brzmieniu stwierdza skwapliwie, że bolszewików nie zwalczają wojska niemieckie i nie wypierają ich w kierunku wschodnim, lecz tylko wojska lotewskie i litewskie.

Powołanie generała Noudanta do Paryża.

Paryż. (Pat.) General Noudant został zawezwany ze Spa do Paryża. Przyczyna zawezwania jego jest niewiadomą. Według zapewnień prasy francuskiej stoi ona w związku z rokowaniami w sprawach polskich. W Spa w najbliższych dniach posiedzeń plenarnych nie będzie, możliwe jest natomiast, że nastąpi wymiana ważniejszych not.

Traktat pokojowy.

Londyn. (Pat.) „Daily Mail” twierdzi, że Wilson i trzej szefowie rządów Lloyd George, Clemenceau i Orlando spowodowali na tychmiastowe zredagowanie traktatu pokojowego i że mają nadzieję, że forma ostateczna traktatu będzie gotowa na przyszły tydzień.

Blokada Austro-Węgier zniesiona.

Londyn. (Pat.) Mocarstwa postanowiły znieść blokadę przeciw bylej monarchji Austro-Węgierskiej. Decyzja ta odnosi się do tyowacii, lecz nie do wysylki surowca.

Strajki w Barcelonie.

Barcelona. (Pat. — Havas.) Wybuchł tutaj nowe strajki w szerszych rozmiarach.

Składki i pokwitowania.
— W administracji pisma naszego
... Na Wojsko polskie: Szkoła Pestalozzkiego
... Dzieci szk. z Sarbinowa 120 m. Dzieci
... Dzieci szk. z Jankowa 115 m. Zebr. na imieninach
... Dzieci szk. z Sarbinowa 120 m. Dzieci
... Dzieci szk. z Jankowa 115 m. Zebr. na imieninach
... Dzieci szk. z Sarbinowa 120 m. Dzieci
... Dzieci szk. z Jankowa 115 m. Zebr. na imieninach

St. Młodzieży przy Turmie czysty dochód z
wiecz. 275 m. Kadca dr. Fr. Chładowski z
córka zam. powinowatnia słu. 20 m. Dzieci
szk. na Wildzie kl. 5d i 7c 34.50 m. Leon
Szczepanowski zam. wieńca dla sp. Mariana
Miskiewicz z Drezna 100 m. Januszko Wle-
kiewicz zam. wieńca dla sp. Mariana Miskie-
wicza z Drezna 100 m. Maria Kluge w sre-
brze 14 50 m. Szkoła katol. w Przygodzic-
kach 155 m. Razem z poprz. 76 629 64 m.
Na Lwówian: Fijnowa zam. kwiatów na
imien. p. Flensowej 20 m. Dziewczeta szk.
ze Srody, zebr. przez naucz. p. Cwiklińską
246 m. Ks. Rychlewski zebr. w tow. 71 m.
Zebr. na wiecz. u pp. N. N. w Śremie 20 m.
Grano uczeń zam. kwiatów imien dla p.
Kazimierz Weymann 22 m. Bzik. Zabikowo
50 m. Leon Janek, Janinka i Sławim Wojcie-
chowscy zam. kwiatów imien dla babci 25 m.
E. i Z. Kamyszkówna zam. kwiatów na tru-
mnę sp. Marii Ołenderczykówny 10 m. Szkoła
p-dofic. w S. Jaczu z okazji ukończ. I kursu
350 m. Pelagia Litkowska zam. wieńca na
trumnę sp. Marii Ołenderczykówny 20 m.
Zebr. przez ks. Ławickiego na zaręcz. p. Kła-
ry Kucharskiej z p. Józefem Góreckim 311.50 m.
Bank kupiecko-przemysłowy w Kościanie zebr.
przez Spółaków polskich Lutnia jako remanent
z koncertu urządzonego w lutym 4130.40

Zebr. na imieninach 55 m. Zebr. na imieninach z
cechmistrza p. St. Gryszczyńskiego ku uczcz.
żony jego, solenizantki 270 m. Razem z po-
przednio kwit. 77 229 64 m.
Pokwitowanie: Mk. 22 zebr. w Admin.
naszej na Chleb św. Antoniego wypłaciliśmy
siostrze Barbarze za słu. pokwitowan'em.
— Na rzecz „Stelli”. Pani hr. Leonowa
Zółtowska z Niechanowa złożyła 200 mk. dla
dzieci lwowskich, które mają przepędzić kil-
ka miesięcy w Stacji Sanitarnej w Kobylnicy.
Dziękując uprzejmie kwituję z odbioru.
Za Wydział Opiekuńczy Stacji Sanit. „Stella”:
Maria Haza-Radlin, skarbniczka.

Tylko na poczcie
można teraz zamawiać gazetę na nowy kwar-
tal. Prosimy pospieszyć się z zamówieniem, by
nie narazić się na niedobranie pierwszych nu-
merów kwietniowych.
Abonament kwartalny „Kurjera Poz-
nańskiego” wynosi mk. 6.60, a z odniesie-
niem mk. 7.02.
ADMINISTRACJA.

popis uczenia
wyższej szkoły śpiewu Heleny Dutkiewicz,
ul. Wiktoria nr. 8. s. 7338
na starej sali Bazarowej (wejście z ul. Nowej).
I. miejsce mk. 4.20, II. miejsce 8.16, wstąpił na się 1.55.
Bilety do odbycia w składzie cyzar n. Wlekińskiego
w Bazarze i wieczorem przy basie.

Polecam się jako
prasowaczka z domem
Franciszka Gankze, ul. Krzywizna 6
Potrzebna zaraz z 7361
młodsza osoba
z lepszego domu do prowadzenia
zoozod-rstwa konicznej i zajęcia na
10 letnia córka, na wiek. Pen-
sia podług umowy. Złożenia, umowa
Mencelowski, Piaskowe,
ul. Baborzka.

Poszukujemy ramiona, rutynow., rzutkich praktyków teoretyków
budowniczego - inżyniera - technika
... Młodszy dentysta poszukuje
posady jako asystent.
Złożenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod litera z 7118

100 mk. nagrody!!!
Przy końcu lutego wywiózł rolnik Paweł Reuter z uli-
cy Parkowej 3 nie należące do niego meble. Kto mi doniesie do
otóżnienia wywiezionych rzeczy otrzyma wyższą nagrodę. z 7899
Ulica Jagowa 10, II. piętro na prawo. Od 1. do 8. godz.

ZWIĄZEK ZIEMIAN
W POZNANIU. — Telefon 3693.
PRZYJMUJE depozyty, udziela kredytu
i pomocy finans. przy transakcjach
miejscowych ziemskich i regulacji
finansowych — oświetla rachunki
biżuterii na dogodnych warunkach —
udziela pożyczek lombardowych
i dyskontuje weksle n. 1886
POSREDNICZY w sprzedaży ma'atków
PROWADZI księgowość gospodarstw
POSREDNICZY w sprzedaży i zakupie
artykułów rolniczych
ZWIĄZEK ZIEMIAN
Zykonto 163111. Konto oszczędz.
w Banku Rzeszy Wrocław 1011.

Poszukujemy ramiona, rutynow., rzutkich praktyków teoretyków
budowniczego - inżyniera - technika
... Młodszy dentysta poszukuje
posady jako asystent.
Złożenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod litera z 7118
Nasze biuro pośrednictwa pracy
może wskazać tego zawodowe siły
inżynierów, wermistrzów, techników, chemików,
kupców, kierowników fabryk i warsztatów
dla różnego rodzaju przemysłu.
Prosimy nasze przedsiębiorstwa o zgłoszenia pod adresem
Spółka Związku Fabrykantów (Fabrikantenverband)
e. G. m. b. H. Poznań - Posen, plac Wolności 18 I.

W Banku Pożyczkowym
4276 we Wzrędn
jest wolna posada
członka Zarządu
Zet. h. tylko fachowców otrzymi-
mo 16. kwietnia 1919. przez Rady
Nadzorczej ks. radca M. Zam-
weździ we Wzrędn. Koni-
świadectw i refer. na zarząd się

Dla arystokraty! Piękna wielkoczęści-
na jezioro położona, od miasta Poznania ca. 40 km., a od stacji
kolejowej 2 1/2 km. od stacji, składająca się z ca. 800 mórz. w tera-
nie 500 mórz wartościowego lasu starego. 120 mórz zdrowej gleby
pod pług i parą. Pałac o 14 pokojach. elektr. oświetlenie i cen-
tralnie ogrzewanie, łazienki, winda, (Fahrstuhl), wodogrzej. 3 wielkie
restauracje, balkon i weranda, widok na starożytny park. Garaż dla
automobilu, lodownia, dom dla urzędnika, stajnia; sam park ca. 90
tysięcy mk., budynki na 3/4 tys., meble na 184 tys., razem 819
tysięcy mk. Za całą tę posesję włącznie z meblami i inwentarzem
szacunkowa cena 550 tys. mk., lecz da się cenę obniżyć. Złożenia
potrzebne 200 tys. mk. lub wedle umowy. Pospech rozliczenia. Mi-
szczych danych udzieli M. Kudłowski, fabryk. interes rolniczy
i hipoteczny, Poznań, ul. Augustowska 10a. n2467
Zet. 1582. Telefon 5336.

W NITRAGINĘ
najtańszy i najwygodn. nawóz azotowy.
Butelka hektarowa mk. 15.—
Butelka morgowa mk. 4.—
Tysiąc świad. polecenia. Prospekt wysyłam na żądanie.
Dr. St. Krzyżankiewicz,
Poznań, ul. Ogrodowa nr. 11.

Samodzielne panny
i podręczne do stajni i spodnie
potrzebne zaraz. z 7299
Strzyżowska, ul. Wilhelmowska 21
Potrzebuję zaraz inteligentnej
panny
do prac biurowych. n2477
M. Niemierkiewicz,
Księgarz i skład aut.
Poznań, plac Wolności nr. 8.

Salon
ciemny dębowy (szafa, zastaw-
ka, kanapa, 2 fotela, stol. 4 krze-
sla szara obite) za 8 tys. mk. i
stół do gry na fotel. fiara, gar-
roba i szoslag na szerszeń. z 7127
Marek, ul. Strzelecka nr. 31.
dom taylor, parter.

Sprzedaż tartaku.
Tartak 5° gatowy, połączony z fabryką obróbki drzewa, zas-
poszony w różne wielkości i mniejsze maszyny do obróbki oraz
sznurowania drzewa, z własną stacją światła oraz siły elektr. z 2
kotłami oraz maszynami parowymi, wielkim placem i własnym torow-
iskiem, przylączonym do kolei państwowej, z całą najmniejszą
urządzeniem, z wielkim domem mieszkalnym dla urzędników oraz or-
dem, jest s now. okolicznościowych zaraz na sprzedaż. n2114
Tartak ten będący w ruchu można obrzezić i uprasza się
reflektantów o poproszenie zgłoszenia swego przybycia.
Tartak parowy i fabryka obróbki drzewa Helntze T. a
Telefon 45. Skalmierzyce Telefon 45.
(poczta i stacja kolei).
Okolo 350 centarów n238

Burmistrza
fachowca, obywatela gruntownie z gospodarstwa miejskiego posiadającego
stosowne miejsce. Życiorys, referencje i warunki należy składać do
Zarządu Związku Miast w Warszawie pod „Bardzo pilnie”.

Ucznia
syna tegoż rodzaju z lepszem
wykształceniem poszukuje d 282
A. Dembiński, Kościarn
Skład tow. kolonialnych i win.
Ucznia, ma czegoś chęć wy-
czuć się ogrodnictwa, przyjac-
nie pod dogodnymi warunk. ogrod-
niczymi w Lubostron-
pod Łabęznem. z6187
Piaskowski, główny ogrodnik.

panie do stroju
urządzenie zaraz firma J. Paulus,
Biele, wlsr. St. Szwajcarska.
Do wspólnej
**konwersacji
francuskiej**
uzgadnienie się przylczyć młoda osoba
Zet z pod cenę do esko K n 27084
Poszukuję do swej apteki od 1. 4
19. jeszcze jednej n 1491
panienki
obeznan. dobrze z wszystkimi pra-
cami aptecznymi
K. Piasecki, Sroda.

Kupujemy
welne
i prosimy o lask. oferty z podaniem ilości i terminu odstawy.
Kwilecki Polocki i Sp. Tow. akc.
w Poznaniu n 2476
Plac Wolności 3. Tel. 3010. i 3020.

Bankowiec
bystry i energiczny, mający dobre znajomości w kołach
kupieckich, poszukuje w większym przedsiębiorstwie
fabrycznem lub handlowem
w którym znalazłby szersze pole działania, odpowied-
niego z a j e c i a. Gotówki kilkadziesiąt tys. do dyspozycji
Zgłoszenia do ekspedycji nin. pisma pod lit. z 7033

Robotników
sezonow., dziewczyn na stoł-
kę i inny personel dawni poleca
Sławomir Zaleski, Bur-
wskazywania pracy. Telef. 8219
ul. Głogowska nr. 46. s 7109
Panienkę
znająca dokładnie język polski i
niemiecki, w wszelkich pracach
stomatologicznych, przenie od 1. 5. przy
ud. stosownie miejsce, obiera-
nie jako tłumaczka. Złożenia do
eksp. Kurjera Pozn. pod s 7101
Uczeń
potrzebny do badań męgo zaraz
lub od 1. 4. 19. W. Ziętek,
Poznań, ul. Wroclawska 37 L.
Złożenia, ul. Wroclawska 37 L.
Złożenia, ul. Wroclawska 37 L.

DZIERZAWY
2 pokoi i kuchni poszukuje od
1. 4. lub 1. 5.
J. Ignaszak, Zakład fotograf.
Stary Rynek 60. z 7251
Młode małżeństwo z dzieckiem
szuka pokoju umeblow.
z umeblowaniem łazienki. Złożenia,
to eksped. nin. pisma pod z 7334

Wielki kamienic
w Poznaniu i na prowincji wyso-
ko się procentujących w cenie od
20 do 500 tysięcy marek n2047
DOM ROLNICZY,
Towarzystwo osadnicze z o. p.
Poznań, ul. Wiktoria nr. 11.
godziny biur. 9—1. Telefon 1037
Polecamy na sprzedaż kilkadziesiąt
kamienic
w Poznaniu i na prowincji wyso-
ko się procentujących w cenie od
20 do 500 tysięcy marek n2047
DOM ROLNICZY,
Towarzystwo osadnicze z o. p.
Poznań, ul. Wiktoria nr. 11.
godziny biur. 9—1. Telefon 1037

Do naszego oddziału reparacji samochodów,
poszukujemy zaraz
mechanika - szofera
działającego fachowca, umiającego samodzielnie kierować
warsztatem reparacyjnym. Dobrze stałe etatowisko. Zgło-
szenia z podaniem dotychczasowej działalności uprasza
się nadesłać do
Fabryki powozów i automobilu T. z
Poznań, Rybaki 4-6.
Telefon 3870. Telefon 3870.

Do wydzierżawienia:
ogród 14 morg.
pod oryż Poznania, Złożenia,
K. CHMIELEWSKI, Poznań,
Strzelecka 14. d 987
Poszukuję kilka
umeblowanych pokoi
od 1. 4. lub zaraz. Oferty przyjmuję
Radzińska, ul. Strzelecka 3a.
Poszukuję od 1. 4. 19 lub później
 pomieszkania
o 4—5 pokojach.
Złożenia z podaniem ceny rocznej
i zaraz uprasza się do eksped.
Kurjera Pozn. pod s 7093.

Dla budowniczych!
Posiadam (30 ar.) w Ar-
mieniu miejsce księstwa a kilku
zabudowa smi i tartakiem, z ho-
ryzontalną obrzeżką pła, mocną lo-
komobilą, do sprzedania. Wpłaty
najmniej 80 tys. mk. Blizszych
szczegółów udziela
Jan Szymański,
ul. Lessinga 11. Telef. 6575
Długie buty
oficerskie, wielkość 26, młoty no-
stony, na sprzedaż. Cena 180 mk
Różańska, ul. Wysoka 4. II.
Okolicznik na sprzedaż:
Czarna jedw. sukienka nr. 42,
zapięcie nowa, granat. jedw.
płaszcz nr. 43 i czarna
sport. (od 2—4). s 866
Ul. Seminarjans 2.

Pasy zapędowe
zastępcze włókniaste, wszelkie przy-
bory do czyszczenia maszyn, olin-
i szosce polecia z 7320
Menne Scheibe, Poznań,
ulica Berlińska nr. 5.
Fabryka pasów zapęd i skład techn.
Elegancka kanapa do po-
sady męsk. zaraz na sprzedaż. z 7258
Gross, Nowa Ogrodowa 53.
Na sprzedaż z 7897
białe powlec. na pocście!
zupełnie nowe, przed woj. i pier-
ścionek z brylantem. Zgłosz-
nie 9—10 portiera w teatrze miejski
Długie nowe
buty rybackie
przedwojenne, wielk. 31 cm. na
sprzedaż. s 7821
L. Szybka, Znin.
Dwa materace
dobrze utrzymane, koński wielo-
ści tania do nabycia. Gdzieś wsta-
cie eksped. naszego pisma pod z 7279
Betr. czy szlemkredy
czoszonej do tabletek na sprze-
danie. K. Mazur, paron. Fiekar-
i św. Marcina. s 7316
Kompletna sypialnia
z 2 meblami na sprzedaż z 7301
Pietrowicz,
Erazm Łazarcki nr. 10, parter.
Pianino
do sprzedania. Obieżyć można od
cena 11—2. Cybichowski
w. Marcja 65. podw. II. pi. pi.
i świeży prosiał
ransort prosiał
do chowu nadszedł!
Sprzedawane będą z 7881
w Srode, 26. i czwartek
27. bm. o godzinie 10-tej
no niskich cenach.
Ul. Wielka Berlińska 18.
Poszukuje się zaraz
10 000 mk.
na I. miejsce na gospod. Złożenia
to eksped. Oredow. pod z 7019.
Maszyn do pisania
nowych lub mało używanych z
polskimi głoskami poszukuje się.
Taskawe oferty uprasza się do
eksp. Kurjera Pozn. pod n 2422.

Młody przystojny akademicko wykształcony prze-
mysłowiec poszukuje zaraz cichego lub czynnego
wspólnika [czki] z kapitałem
przynajmniej
20 tys. mk. do pewnego nie ryzykownego przed-
siębiorstwa. W pierwszych dwóch i trzech miesięcy
100 proc. zysku zapewnione. Zgłoszenia uprasza się
do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod z 7392.
Miejaka szkoła średnia we Wronach poszukuje od 1. 5. 19
władającego językiem polskim. Znajomość rysownictwa, gimnastyki
i śpiewu pożądane. Dobraśka męgłowa, prócz pensji nauczyciel
młot ludowych, wynosi 150 mk. — Zgłoszenia z życiorysem i świa-
dectwami przylczyć zaraz.
Magierał.

Biegała stebnerka
i naklejaczka
na stałe zatrudnienie i wynka-
placę mogą się zgłosić. z 7056
L. Obony, fabryka cholewek
Kościarn, ul. Madzia 26.
Urządnik gospodarczy
lat 29, nieżonaty, dający w wymy-
zawodzie, w polskim i niem. języ-
ku w piśmie i słowie dobrze obe-
znany, poszukuje zaraz lub pod
inym miejscem w więks. miastku
lub folwarku. Zet. do K. pod s 7172

Mieszkanie
z elektrycznym oświetleniem w po-
sady pl. Wolności poszukuje się
od 1. października z. b. Lastawie
oferty uprasza się pod adresem:
Krzysztof Pocz. 31 Poznań.
s 7336
Ulica Wilhelmowska nr. 8, I piętro.
Pokoje biurowe
od 1. października 1919 do wynajęcia. Zgłoszenia przylczyć
K. Rosenthal, Synowie

ZGUBA
Zaginął pies żółty
(Boxer) z oszroną kasykiem. Zna-
szka otrzymana nagrodę. z 7316
K. Delega — Poznań,
Wilhelmowska 13 w hotelu Frank

W poniedziałek, dnia 24. marca o godz. 9. wieczorem zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, po ciężkich cierpieniach i trudach wojennych, mój najdroższy mąż i najukochańszy tatka ś. p.

Franciszek Rosada

przeżywszy lat 32.
Pogrzeb odbędzie się w czwartek o godz. 4. po poł. z domu żałoby, ul. Schillera 4.

W ciężkim smutku pogrążona
żona z dziećmi.

W środę, dnia 19. b. m. zasnął w Bogu na wieki w Lesznie najdroższy nasz ojciec i dziadek ś. p.

Stanisław Matyaszczyk.

Pogrzeb odbył się w Lesznie.
W imieniu strapionej rodziny proszę o modlitwę za kochanego Ojca.

Ks. Bronisław Matyaszczyk.

Leszno, Osieczna, Wrocław, Barcin.
(Spóźnione dla trudności komunikacyjnych.)

W niedzielę rano o godzinie 3. zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Czesław Tomaszewski

kontroler Banku Ludowego.

Niebożczyk zjednął sobie sumienną pracę i prawym charakterem wielkie uznanie tak w Spółce jak u całego obywatelstwa.

Zarząd i Rada Nadzorcza.

Rogoźno, dnia 24. 3. 1919. d333

Dnia 25. marca o godz. 3. po poł. zasnął w Bogu, po krótkich a ciężkich cierpieniach ś. p.

Antoni Gruchocki

przeżywszy lat 80. O czym donosi w ciężkim smutku pogrążona

Antonina Chreścińska.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 27. b. m. o godz. 3. po południu z domu żałoby w Jarocinie.

Jarocin, dnia 25. III. 19. d334

We wtorek, dnia 25. b. m. nad ranem zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, dziadek i pradiadek ś. p.

Juljan Fabrowski

w 86. roku życia, o czym donoszą w ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci, wnuki i prawnuki.

Eksportacja zwłok z domu żałoby w piątek do kościoła o godz. 5., najazutrz msza św. i pogrzeb o godz. 10. rano.

Mikształ, dnia 25. III. 19. d346
Osobnych uwiedomień nie wysyła się.

Dnia 24. bm. rozstała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, nasza droga i ostra, szwagierka i ciocia ś. p.

Marja Kolliska

z domu Najgrakowska.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek o godz. 3. po poł. z kostnicy lazaretu miejskiego.

O czym donosi strapiona
rodzina Najgrakowskich.

DZIESIĄTY MAŁEJ HISTORII POLSKIEJ PRZEZ JOZEFĄ CHOCISZEWSKIEGO W Y-ZEDEL DRUKU CENA 2 MARKI KSIĘGARNIA ST. CHOCISZEWSKI, POZNAŃ ULICA SIRZEJECKA 1.

Bank Ziemski. Zwyczajne Walne Zebranie

odbędzie się w piątek, dnia 11. kwietnia 1919 r. w lokalu Banku przy ul. Wiktoryi No. 2, o godz. 11-ej przed południem.

Porządek obrad:

1. Przedłożenie bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat, oraz sprawozdanie z rachunków rocznych.
2. Powierzenie bilansu, uchwała co do podziału czystego zysku i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
3. Wybór trzech członków Rady Nadzorczej.
4. Wybór rewizorów interesów Banku.
5. Obrady ewent. uchwały co do wniosków podanych przynajmniej na dwa tygodnie przed Walnym Zebraniem na piśmie Zarządowi.

Do udziału na Walnym Zebraniu zaprasza się wszystkich Akcjonariuszy; wstęp dozwolony jest tylko za wyłączeniem się przez okazanie akcji.

Poznań, dnia 21. marca 1919. n2461

BANK ZIEMSKI

Z. Rychłowski. K. Pluciński.

WIELKI PATZENHOFER P O D WIECHĄ

ulica Berlińska nr. 19.

pierwszorządna i największa piwiarnia
w Poznaniu

z7873
poleca swoją wyborną kuchnię polską,
dobrze pielęgnowane piwa likwory i wina.

Bronisław Biniś.

EDEN

PRZYBYTEK WESOŁEJ MUZY
ulica Podgórna 10. I. p.

Godziennie o godz. 8 i. przedświatkiem
Solej, fańre, humor i satyra
Wstępne 1.- i 2.- ma.

W każdą niedzielę i święta o godz. 4.
po południu występ wszystkich sił artyst. z przy herbatce.
Programem jest i jny połączony z koncertem artyst.
Wielu wolny.

Od 1-go kwietnia 1919.
urządzą przy ulicy Półwiejskiej 5.

gabinet damsko-fryzjerski,

oraz pracownie robót włosowych wraz z sprzedażą kosmetyków i perfumacji, o czym Szan. Paniom uprzejmie donoszą, prosząc o łaskawe poparcie. z 7184

Mieczysław Susicki,

zakład fryzjerski dla pań i panów.

skład kolonialny p. Pasikowskiego Sw. Wojciech nr. 26-27.

i takowy nadal prowadzić będą pod firmą

„Fr. Pasikowski“

Staraniem mojem będzie Szan. Klienciele dobra i rzetelna obsługa zadowoś i pod każdym względem zadość uczynić wszelkim wymaganiom.
Prosząc o łaskawe poparcie, polecam się łaskawym względem

z wysokim szacunkiem
Franciszek Trawiński.

Założ. 1834. Firma Założ. 1854.

A. STAN, NAST, Stanisław Jankowski

Skłobi (Schokken Rynek hurtowny i detaliczny skład towarów kolonialnych i delikatesów połączony z destylacją, restauracją, handlem win, cygar, papierosów, nasion i t. d. wola się łaskawym względem Szanownej Publiczności miasta Skłobi i okolic. Telefonu numer zamowiony n: 3

parowa fabryka kakao, czekolady, cukierków i irysów Riese & Piotrowski we Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić Szanownych Odbiorców, iż z fabryką „Piotrowski & Sp“ we Warszawie, (Heinrich Sachs) nie ma

nic wspólnego. Fabryka nasza jest najstarsza z polskich i chrześcijańskich fabryk miejscowych. z7236

Kawiarnia „CONFIDENTAL“
Wielkie Gimbary 43.
WŁASKA CLIKIERNIA.
Odziaj w srode znakomicie chrust ciki, poezbi, kawa z prawde: zerk a k a smietanka, na ktora zaprasza Jozef Tomczak, 1724.
Kuchnia katolego czasu. Wina i li- terv. Codziennie koncert artyst

BRONKI do posiewów

mamy na skl. o 4 i 6 polach.
Fabryka bron 7853

Mańkowski & Spółka,
Grodzisk (w Poznaniu)

Książki polskie!
Obrazy polskie narodowe, hi- toryczne, religijne, krajo br 1 i d Książki do nabozenstwa w wielkim wyborze na dogodnie silytynie ziele! Darmo oraz silytynie każdemu najnowsze katalo- giel Za pośrednictwem w przeka- zowaniu zamówień w s. n. c. w y Księgarnia Wydawnicza Polska, Poznań (Posen), n2473

Kraków i jego Okolice

opisał historycznie
A. GRABOWSKI.
Najlepszy źródłowy przewodnik po Krakowie.
67 rysów w tekście.
Cena K 13.20 z przes. K. 14.
Do nabycia w księgarni
D. E. FRIEDLEINA
Kraków, Rynek 17.

Powozki dla rolnictwa

Fabryka powozów i automobil,
tow. z ogr. dot.
Poznań, Rybaki 4-6
(dawn. Dzieciuchowicz)
Telefon 160.

zóny.

Kawaler, lat 34, przemysłow- wiec, posi dający dobre nros era nos przedświ. szuka na tej drodze

Panny lub młode wdowki s-rio mys lace, do lat 30, któ- rym zależy na

zyczęśl. roześciu małżeńskim, posiad. idpow majatek, zechca swo oferty i dotac. fotow., która się natychm. wrzaca, nadesłać do Kurjera pod t z5168 Dyktro a rzecz honoru

Przewojny buciec-droge- zysta, lat 32, powroo z wojny, edac przed wojna w niem. stronach, szuka dia braku zna. zóny.

Panny lub młode wdowki z ma- iatwem lub jakim składem, zechca -we zezostozenia z dotac. fotografij nadesłać do esmedejki Kurjera P. znakińskiego pod litera z 5749.

Kawaler, lat 31, budowlanicy w dobrej materialnej posiadze, po- szukuje na tej drodze

zóny

w odpowiednim wieku i stosownym nastęciem. Oferty usza za się pod z 5620 do ekau. Kurjera Pozn. Dyktroca iz. cz. honoru.

Kawaler, lemoż w w służbie rządowej, inteligentny, swiaty i bardzo milej powierzchowności szuka znajomości pań, ceo

Panny z odnow. mijałk zechca łask. zezost. wraz z fotogr. uodan. bliż- z szczepeł w nadesłać do ekau. Kurjera pod lit. z5622

Urządzysta-kawaler, lat 32, brun. średni wzrostu i arganie się z panienką lub wdowką siadkobior- zyną a drozej lub składem kolonialn to ktorego możnaby dołączyć dro- zernia Paśk, zgłosz. z dotac. foto grafij uo. do esmed. Kurjera pod z5802 Dyktro zarez słow honoru

Kawaler, lat 33, średniego wzrostu, rzemieślnik, posiad. 15 tys. otag. zapozn. się z odnow. naniacem

Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod lit. z5647.

Kawaler, lat 25, zbrojowec. z większym kapitałem, poszukuje

na braku zna- jomości pań zóny.
Panienki, w stosownym wieku, zechca swo zezostozenia nadesłać do k- p- d- k- m- n- e- z- s- p- m- 1- 2- 3- 4- 5- 6- 7- 8- 9- 10- 11- 12- 13- 14- 15- 16- 17- 18- 19- 20- 21- 22- 23- 24- 25- 26- 27- 28- 29- 30- 31- 32- 33- 34- 35- 36- 37- 38- 39- 40- 41- 42- 43- 44- 45- 46- 47- 48- 49- 50- 51- 52- 53- 54- 55- 56- 57- 58- 59- 60- 61- 62- 63- 64- 65- 66- 67- 68- 69- 70- 71- 72- 73- 74- 75- 76- 77- 78- 79- 80- 81- 82- 83- 84- 85- 86- 87- 88- 89- 90- 91- 92- 93- 94- 95- 96- 97- 98- 99- 100- 101- 102- 103- 104- 105- 106- 107- 108- 109- 110- 111- 112- 113- 114- 115- 116- 117- 118- 119- 120- 121- 122- 123- 124- 125- 126- 127- 128- 129- 130- 131- 132- 133- 134- 135- 136- 137- 138- 139- 140- 141- 142- 143- 144- 145- 146- 147- 148- 149- 150- 151- 152- 153- 154- 155- 156- 157- 158- 159- 160- 161- 162- 163- 164- 165- 166- 167- 168- 169- 170- 171- 172- 173- 174- 175- 176- 177- 178- 179- 180- 181- 182- 183- 184- 185- 186- 187- 188- 189- 190- 191- 192- 193- 194- 195- 196- 197- 198- 199- 200- 201- 202- 203- 204- 205- 206- 207- 208- 209- 210- 211- 212- 213- 214- 215- 216- 217- 218- 219- 220- 221- 222- 223- 224- 225- 226- 227- 228- 229- 230- 231- 232- 233- 234- 235- 236- 237- 238- 239- 240- 241- 242- 243- 244- 245- 246- 247- 248- 249- 250- 251- 252- 253- 254- 255- 256- 257- 258- 259- 260- 261- 262- 263- 264- 265- 266- 267- 268- 269- 270- 271- 272- 273- 274- 275- 276- 277- 278- 279- 280- 281- 282- 283- 284- 285- 286- 287- 288- 289- 290- 291- 292- 293- 294- 295- 296- 297- 298- 299- 300- 301- 302- 303- 304- 305- 306- 307- 308- 309- 310- 311- 312- 313- 314- 315- 316- 317- 318- 319- 320- 321- 322- 323- 324- 325- 326- 327- 328- 329- 330- 331- 332- 333- 334- 335- 336- 337- 338- 339- 340- 341- 342- 343- 344- 345- 346- 347- 348- 349- 350- 351- 352- 353- 354- 355- 356- 357- 358- 359- 360- 361- 362- 363- 364- 365- 366- 367- 368- 369- 370- 371- 372- 373- 374- 375- 376- 377- 378- 379- 380- 381- 382- 383- 384- 385- 386- 387- 388- 389- 390- 391- 392- 393- 394- 395- 396- 397- 398- 399- 400- 401- 402- 403- 404- 405- 406- 407- 408- 409- 410- 411- 412- 413- 414- 415- 416- 417- 418- 419- 420- 421- 422- 423- 424- 425- 426- 427- 428- 429- 430- 431- 432- 433- 434- 435- 436- 437- 438- 439- 440- 441- 442- 443- 444- 445- 446- 447- 448- 449- 450- 451- 452- 453- 454- 455- 456- 457- 458- 459- 460- 461- 462- 463- 464- 465- 466- 467- 468- 469- 470- 471- 472- 473- 474- 475- 476- 477- 478- 479- 480- 481- 482- 483- 484- 485- 486- 487- 488- 489- 490- 491- 492- 493- 494- 495- 496- 497- 498- 499- 500- 501- 502- 503- 504- 505- 506- 507- 508- 509- 510- 511- 512- 513- 514- 515- 516- 517- 518- 519- 520- 521- 522- 523- 524- 525- 526- 527- 528- 529- 530- 531- 532- 533- 534- 535- 536- 537- 538- 539- 540- 541- 542- 543- 544- 545- 546- 547- 548- 549- 550- 551- 552- 553- 554- 555- 556- 557- 558- 559- 560- 561- 562- 563- 564- 565- 566- 567- 568- 569- 570- 571- 572- 573- 574- 575- 576- 577- 578- 579- 580- 581- 582- 583- 584- 585- 586- 587- 588- 589- 590- 591- 592- 593- 594- 595- 596- 597- 598- 599- 600- 601- 602- 603- 604- 605- 606- 607- 608- 609- 610- 611- 612- 613- 614- 615- 616- 617- 618- 619- 620- 621- 622- 623- 624- 625- 626- 627- 628- 629- 630- 631- 632- 633- 634- 635- 636- 637- 638- 639- 640- 641- 642- 643- 644- 645- 646- 647- 648- 649- 650- 651- 652- 653- 654- 655- 656- 657- 658- 659- 660- 661- 662- 663- 664- 665- 666- 667- 668- 669- 670- 671- 672- 673- 674- 675- 676- 677- 678- 679- 680- 681- 682- 683- 684- 685- 686- 687- 688- 689- 690- 691- 692- 693- 694- 695- 696- 697- 698- 699- 700- 701- 702- 703- 704- 705- 706- 707- 708- 709- 710- 711- 712- 713- 714- 715- 716- 717- 718- 719- 720- 721- 722- 723- 724- 725- 726- 727- 728- 729- 730- 731- 732- 733- 734- 735- 736- 737- 738- 739- 740- 741- 742- 743- 744- 745- 746- 747- 748- 749- 750- 751- 752- 753- 754- 755- 756- 757- 758- 759- 760- 761- 762- 763- 764- 765- 766- 767- 768- 769- 770- 771- 772- 773- 774- 775- 776- 777- 778- 779- 780- 781- 782- 783- 784- 785- 786- 787- 788- 789- 790- 791- 792- 793- 794- 795- 796- 797- 798- 799- 800- 801- 802- 803- 804- 805- 806- 807- 808- 809- 810- 811- 812- 813- 814- 815- 816- 817- 818- 819- 820- 821- 822- 823- 824- 825- 826- 827- 828- 829- 830- 831- 832- 833- 834- 835- 836- 837- 838- 839- 840- 841- 842- 843- 844- 845- 846- 847- 848- 849- 850- 851- 852- 853- 854- 855- 856- 857- 858- 859- 860- 861- 862- 863- 864- 865- 866- 867- 868- 869- 870- 871- 872- 873- 874- 875- 876- 877- 878- 879- 880- 881- 882- 883- 884- 885- 886- 887- 888- 889- 890- 891- 892- 893- 894- 895- 896- 897- 898- 899- 900- 901- 902- 903- 904- 905- 906- 907- 908- 909- 910- 911- 912- 913- 914- 915- 916- 917- 918- 919- 920- 921- 922- 923- 924- 925- 926- 927- 928- 929- 930- 931- 932- 933- 934- 935- 936- 937- 938- 939- 940- 941- 942- 943- 944- 945- 946- 947- 948- 949- 950- 951- 952- 953- 954- 955- 956- 957- 958- 959- 960- 961- 962- 963- 964- 965- 966- 967- 968- 969- 970- 971- 972- 973- 974- 975- 976- 977- 978- 979- 980- 981- 982- 983- 984- 985- 986- 987- 988- 989- 990- 991- 992- 993- 994- 995- 996- 997- 998- 999- 1000- 1001- 1002- 1003- 1004- 1005- 1006- 1007- 1008- 1009- 1010- 1011- 1012- 1013- 1014- 1015- 1016- 1017- 1018- 1019- 1020- 1021- 1022- 1023- 1024- 1025- 1026- 1027- 1028- 1029- 1030- 1031- 1032- 1033- 1034- 1035- 1036- 1037- 1038- 1039- 1040- 1041- 1042- 1043- 1044- 1045- 1046- 1047- 1048- 1049- 1050- 1051- 1052- 1053- 1054- 1055- 1056- 1057- 1058- 1059- 1060- 1061- 1062- 1063- 1064- 1065- 1066- 1067- 1068- 1069- 1070- 1071- 1072- 1073- 1074- 1075- 1076- 1077- 1078- 1079- 1080- 1081- 1082- 1083- 1084- 1085- 1086- 1087- 1088- 1089- 1090- 1091- 1092- 1093- 1094- 1095- 1096- 1097- 1098- 1099- 1100- 1101- 1102- 1103- 1104- 1105- 1106- 1107- 1108- 1109- 1110- 1111- 1112- 1113- 1114- 1115- 1116- 1117- 1118- 1119- 1120- 1121- 1122- 1123- 1124- 1125- 1126- 1127- 1128- 1129- 1130- 1131- 1132- 1133- 1134- 1135- 1136- 1137- 1138- 1139- 1140- 1141- 1142- 1143- 1144- 1145- 1146- 1147- 1148- 1149- 1150- 1151- 1152- 1153- 1154- 1155- 1156- 1157- 1158- 1159- 1160- 1161- 1162- 1163- 1164- 1165- 1166- 1167- 1168- 1169- 1170- 1171- 1172- 1173- 1174- 1175- 1176- 1177- 1178- 1179- 1180- 1181- 1182- 1183- 1184- 1185- 1186- 1187- 1188- 1189- 1190- 1191- 1192- 1193- 1194- 1195- 1196- 1197- 1198- 1199- 1200- 1201- 1202- 1203- 1204- 1205- 1206- 1207- 1208- 1209- 1210- 1211- 1212- 1213- 1214- 1215- 1216- 1217- 1218- 1219- 1220- 1221- 1222- 1223- 1224- 1225- 1226- 1227- 1228- 1229- 1230- 1231- 1232- 1233- 1234- 1235- 1236- 1237- 1238- 1239- 1240- 1241- 1242- 1243- 1244- 1245- 1246- 1247- 1248